SVENSK MUSIKTIDNING

NORDISKT MUSIKBLAD.

N:r 15. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | Stockholm den 15 oktober 1906. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 26:e Årg.

Andreas Randel.

»Snabba äro lifvets stunder.» Redan har ett sekel förflutit sedan den man föddes, som skänkt oss denna välbekanta, vackra sångkvartett. En och annan minnes ock ännu hans djupt musikaliska och uttrycksfulla violinspel, och hans namn går vida omkring öfverallt der man uppför »Vermländingarne», hvars nationella musik han arrangerat och hvars uvertyr han skrifvit.

Med anledning af detta sekularminne må vi här kasta en blick på Randels lif och verksamhet.

Andreas Randel föddes i Randala socken i Bleking d. 6 oktober 1806, efter hvilken födelsebygd han tog sitt namn. Föräldrarne voro torparfolk och hette Petterson. En kringvandrande spelman upptäckte först gossens musikaliska anlag, skänkte honom sin violin och lärde honom spela på den. Snart nog hade gossen lärt sig att på sitt nyvunna instrument utföra de psalmer och polskor, som sjöngos för honom af hans syster. År 1818 kom han med violinen under armen till Karlskrona, der hans talang väckte uppmärksamhet. Teaterföreståndaren Ståhlberg, som då med sin trupp befann sig i staden, tog vård om den lille violinspelaren, med förhoppning att han en dag skulle blifva nyttig för hans orkester, och stod på väg att med honom lemna staden, då några ledamöter af Karlskrona musiksällskap togo vård om gossen för att han der skulle kunna få inhemta nödig skolbildning. Hans kamrater i skolan sökte att börja med roa sig på den fattige bondpojkens bekostnad, men snart befanns den lille violinisten genom sin flit och sin lätta uppfattning af de flesta skolämnen vara sina kamrater öfverlägsen, hvilket i förening med hans milda och stilla natur förvärfvade honom aktning af både lärare och medlärjungar.

Sedan han blifvit bemärkt af den konstälskande baron De Geer på Finspong, erhöll han samma undervisning som dennes egna söner och fick sedermera 1821 med understöd af kronprins Oscar resa till Paris. Sitt inträdesprof i konservatoriet der aflade han i närvaro af Cherubini, Viotti, Kreutzer m. fl. af den tidens förnämsta musikcelebriteter. Han blef nu intagen i Baillots violinklass i egenskap af »auditeur»; under namn af elev vann då ingen utländning inträde der. Cherubini, som blef hans lärare i komposition, yttrar om honom i ett betyg 1828: »Hans talanger skulle flere gånger hafva gjort honom förtjent af de belöningar som tillkomma prisbelönta elever; men hans egenskap af främling har gjort att han icke kunnat blifva

Andreas Randel.

Märta Petrini.

delaktig af sådana, dem han varit väl förtjent att erhålla.»

Återkommen till Stockholm erhöll Randel till följd af kronpins Oscars önskan anställning som violinist i hofkapellet, der han 1838 blef andre och 1861 förste konsertmästare. År 1844 blef Randel violinlärare och 1859 professor vid Musikaliska akademien, hvars medlem han var sedan 1837. I tjugu år verkade han här som lärare. Under flera år var han musikdirektör vid Andra lifgrenadjärregementet och ledare af Par Bricolls sångkör, som ännu årligen utför hans ypperliga *Barbarasång* »Bacchi barn! o fröjden eder!» med text af J. W. Berger. Randel afled i Stockholm d. 27 oktober 1864. På hans födelsedag för tjugu år sedan restes af sällskapet P. B. en minnesvård på hans graf å Nya kyrkogården.

Randels kompositioner omfatta både orkester-, opera-, kammar- och vokalmusik. Han har komponerat eller arrangerat musik till 20 dramatiska stycken, bland dem, utom fört nämnda *Vermländingarne, Macbeth, Debora, Torkel Knutsson, Ung-Hanses dotter;* bland hans orkesterverk må nämnas en *Jubelouverture*, vidare har han skrifvit *3 violinkonserter, 2 Fantasier öfver svenska folkvisor, 3 stråkkvartetter* och flera *solostycken för violin, Polonais* för piano 2 händer, manskvartetterna *Snabba äro lifvets stunder, Ren sig kvällen synes höja* m. fl. äfvensom flera *solosånger* i samlingarna »Nya sånger», »Trenne sånger», »3 Romanser», etc. Af Randel är den fordom mycket sjungna sången *Blomman är min vän.*

»Randels kompositioner», säger en hans biograf, »bära prägeln af hans egen personlighet: ett naturligt, flärdfritt, älskligt och varmt känsligt skaplynne.» Till slut må vi anföra en karakteristik ur en minnesteckning öfver honom i Musikaliska akademiens handlingar (1865), der det heter: »Randels sångmö har i allmänhet mera utmärkt sig för mildhet, stundom vemod, och hans melodier flöda mer af behag och grace än af originalitet. Som virtuos segrade han alltid genom sitt sant musikaliska och poetiska föredrag, och såsom lärare har han bildat flera goda violinspelare, hvilka med bifall uppträdt i konsertsalen.» Randel fick 1858 på statens bekostnad företaga en konsertresa till Tyskland och Frankrike. År 1862 blef han utnämnd till riddare af Vasaorden.

Märta Petrini,

Med anledning af det nya gästspel, för hvilket fröken Märta Petrini blifvit engagerad vid k. operan meddela vi nu hennes porträtt jemte biografiska notiser om hennes konstnärsbana här och i utlandet. Det är nu åtta år sedan fröken Petrini lät höra sig på vår operascen, nämligen våren 1898, då hon under ett kortare gästspel därstädes uppträdde som Jula i Gounods »Romeo och Julia». Hennes senaste offentliga uppträdande här egde rum i början af 1904, då hon i Musikaliska akademiens stora sal gaf en konsert tillsammans med pianisten fru Anduaga-Forssling.

Märta Petrini är född d. 18 augusti 1866 i Falun, dotter af en köpman i denna stad och yngst af sex syskon. Redan under sista åren af sin skolgång började hon taga sånglektioner under ledning af direktör Cederberg derstädes. Vid nyss fylda 17 år intogs Märta Petrini som elev vid vårt musikkonservatorium och studerade vid detsamma i 4 år. Om hösten 1887 kom hon till Paris, der hon i 2 år studerade för professor Bax, den ansedde sångläraren, elev af Garcia. Af honom erhöll hon rekommendation till Léo Delibes, för hvilken hon fick genomgå de förnämsta delarne af titelrollen i hans »Lakmé», ett parti som hon sedan instuderade på svenska för professor Ivar Hallström och för fröken Signe Hebbe i dramatiskt hänseende, och härmed gjorde hon sin första debut på operascen å kgl. teatern härstädes d. 15 januari 1890 med stor framgång. Man prisade allmänt den unga sångerskans behagliga, om ock ej synnerligen starka stämma och den utmärkta koloraturen, hvarpå, som bekant, Lakmés parti är rikt utrustadt. Drillen och staccatot behandlade hon med en lekande lätthet, som väckte publikens beundran. Ett fördelaktigt yttre bidrog ock till debutens stora framgång. Man hade endast att anmärka det något breda franska vokaluttalet, som för våra öron låter litet affekteradt, tillämpadt på svensk text, och som ej af någon svensk sånginstruktör kunnat bortarbetas. Fröken Petrinis andra debutrol efter *Lakmé* var under mars månad *Rossina* i »Barberaren i Sevilla», deri särdeles hennes utförande i lektionsscenen af en aria ur »Linda de Chamounix» gjorde briljant verkan. Efter dessa debuter företog sångerskan en konserttur i landsorten på våren, sedan hon d. 7 maj för 25:te gången sjungit i »Lakmé», som då hunnit uppföras så många gånger. Fröken Petrini gjorde sedan i oktober sin tredje debut som *Margareta* i »Faust», äfven den med framgång. I slutet af året begaf sig fröken Petrini till Paris att der fortsätta sångstudierna, hvilka afslutades 1902, då hon återkom till Sverige och der konserterade. Hösten samma år gästade hon tillsammans med operasångaren C. A. Söderman Göteborg, der de på Stora teatern uppträdde i »Faust» och »Romeo och Julia», hvarefter de företogo en konserttur i Vestergötland. Följande år finna vi sångerskan åter i Paris, der hon i April debuterade på Opéra Comique som »Lakmé», efter att ha gjort sångstudier för fru Marchesi. Tidningarna der uttalade sig då ganska välvilligt om den svenska artistens debut. Efter anställning vid nyssnämnda teater våren 1894 konserterade fröken Petrini framgångsrikt i Ostende och vände åter till hemlandet på sommaren, då hon gästade Norge och med stor succès konserterade i Bergen mot slutet af augusti.

I början af 1895 underrättas vi om att fröken Petrini konserterat i Milano med stor lycka, hvarefter hon der uppträdde i »Romeo och Julia» och med valsarian i första akten gjorde sådan lycka, att den måste bisseras. Efter återkomsten till Sverige på sommaren blef hon på hösten 1895 för det nya spelåret engagerad vid Stockholmsoperan, der hon först framträdde såsom *Julia*, sedan som Lakmé och *Nedda* i »Pajazzo.» 1896 kreerade hon *Manon* i Massenets liknämnda opera och sjöng dessutom Rosina, drottning *Margareta* i »Hugenotterna, *Philine* i »Mignon», *Baucis* i Gounods »Philemon och Baucis» samt *Katarina* i »Kronjuvelerna». Vårtermin 1897 uppträdde hon åter som Margareta i »Faust» och vann publikens stora bifall vid återgifvandet af *Violetta* i »Den vilseförda». Efter att med slutet af denna termin ha lemnat vår opera, gjorde fröken Petrini en turné i Ryssland och medverkade vid symfonikonserter i Petersburg och Moskva samt begaf sig sedan till Paris att ytterligare studera för fru Marchesi. I början af 1900 skördade sångerskan lagrar i Würzburg såsom Rosina och drottning Margareta och debuterade sedan i Leipzig som Rosina med den framgång, att hon der blef engagerad vid Stadt-teatern för tre år. Af nya roller som hon der utförde kunna nämnas *fru Ström* i »Muntra fruarna», *Marie* i »Regementets dotter», *Nattens drottning* i Trollflöjten», *Constance* i »Enleveringen ur Seraljen», *Susanna* i Figaros bröllop», *Lady Harriet* i »Martha», *Magdalena* i »Postiljonen», *Olympia* i »Hoffmanns sagor», *Skogsfågeln* i »Siegfrid» m. fl. År 1894 var fröken Petrini ett år engagerad i Düsseldorf och förra året uppträdde hon på konserter i Rom.

Med anledning af sin faders frånfälle har fröken Petrini tillbragt sommaren i hemlandet och, såsom förut nämnts, af k. operastyrelsen nu engagerats här för ett förnyadt gästspel.

Om konserten för violoncell.

Gå vi tillbaka till de första konserterna för violoncell, så möter oss namnet *Jacchini*. Denne lemnade i sina 1701 i Bologna framträdande 3- och 4-stämmiga violoncell-konserter icke blott de första exemplaren af detta slag utan ock de första, uttryckligen för kammarmusik bestämda konserterna

i tre satser. Förut och äfven sedan voro de flesta som publicerades icke kammar- utan kyrkokonserter. Sedan Jacchini upphöjt violoncellen bland konserterande soloinstrument, begynner småningom en konsertlitteratur för violoncellen att utveckla sig. Så hastigt som för violinen och klaveret gick det icke, ty så länge violoncellen hade del i generalbas-ledningen, var det ej att tänka på ett fritt solistiskt uppträdande för instrumentet. Mannheimer-skolan, med J. Stamitz (1717—1761) och söner, m. fl., som slog de första slagen till störtande af generalbasbyggnaden, lemnade i virtuosa violoncell-konserter af Filtz och Holzbauer äfven de första bidragen till denna litteratur. Till dem slöto sig Tartini i Italien, Haydn i Österrike, båda sträfvande att i Mannheimer-stilen sjelfständigt gestalta basföringen. Särdeles Haydns sköna konserter — deribland den i D dur — hafva med sin intagande friskhet och mönstergilla afrundade form ännu i dag många vänner bland violoncellspelarne.

Boccherini (1743—1805), »fru von Haydn», såsom Puppo kallade honom, är med sin honungsöta melodik, i sin tids smak, nu för tiden endast njutbar i mindre stycken, menuetter eller rondon, men hade en gång såsom representant för kantabiliteten på violoncellen de förnämsta på sin tid för sig. Äfven *Borghi* (1780 i London) och *C. F. Abel* (1725—1787), hvilka stå Mozart nära, skrefvo tacksamma och vackra konserter för violoncell, Abel i synnerhet för sitt favoritinstrument gamban. Konung Fredrik II:s förkärlek för violoncellen drog en rad duktiga spelare till preussiska hofvet. Konungen sjelf spelade instrumentet med färdighet och lade sig till en samling af de bästa konsertstycken för detta, hvilka ännu finnas förvarade i kgl. hofbiblioteket i Berlin. Jemte Borghi och Boccherini är förnämligast de båda Duports förtjenta att nämnas. *Jean Louis Duport* (den yngre, 1749—1819) intager inom violoncellens rike ungefär samma ställning som Viotti (1753—1824) bland violin-mästarne. Hans på Corrett'ska förstudier grundade violoncellskola fastställer för första gången systematiskt grundsatserna för det virtuosa cellospelet, i det dessa lägga en hufvudvikt på tummens rationella placering och en elegant stråkföring. J. L. Duports konserter sluta sig till typen för den franska violinist-skolan och vittna om en god och grundlig kompositorisk bildning, under det att den äldre brodern *Jean Pierre Duport* (1741—1818), i sina verk till en del ännu röner inflytande af Mannheimarnes kantabilitet. Äfven *Hus-Deforges* och *Anton Reicha* (1770—1853) äro beroende af äldre förebilder. Fullkomligt franska, ungefär i Kreutzers stil, äro *Nic. Kraft* (1778—1853) *Max Bohrer* (1785—1867) och *N. J. Platel* (1777—1835) i sina konserter; *J. R. Zumsteeg* (1760 1802) inskränker virtuositeten till behagligt melodiföredrag.

Violoncellisternas Spohr äro *Bernh. Romberg* (1742—1814). Lik denne fyller Romberg den franska formen med tysk uppfinning, i det han låter romantisk känsla komma till uttryck, och skrifver till en del djärft och eldigt, till en del elegiskt och sentimentalt. Såsom tekniker gifver han violoncell-virtuositeten en utpräglad klassisk riktning och blir derigenom hufvudman för en skola. Af Romberg har man 10 violoncellkonserter och några koncertinos, i hvilka melodisk begåfning håller jemnvikt med temperament och solidt arbete.

Fantasifullare skrifver *J. F. Dotzauer* (1783—1860); han gör sig till godo registeråtskillnaden mellan de höga och låga tonerna, tillåter sig språng och eleganta staccati och ger i kvicka rondos å la polacca och boléro sidostycken till Rodes kompositioner. I fråga om hans femte konsert (Ess dur), som eger en bred inledning i Mozarts symfonistil, kan man påvisa ett egendomligt drag för den senare violoncellkonserten. Så länge den franska konserttypen var den herskande hörde utförliga tuttiförspel till hvarje god konsert. Men ju mer man aflägsnade sig från denna, ju kortare framträdde de just i violoncellkonserten. Denna konsekvens blef betingad af instrumentets egen karaktär. Redan Schubart (1739—1791) hade yttrat att soli på basinstrument hade, »om de timslångt varade, något vidrigt uti sig». Vid längre åhörande tröttar också verkligen de djupa instrumentens klangfärg och kommer uppmärksamheten på hela stycket att slappas, om man icke sörjer för behaglig omvexling. Ända in i den nyaste violoncellitteraturen låter sig derför påvisa exempel på halft medveten, halft omedvetet företagen öfverhoppning af begynnelse-tutti eller åtminstone deras inskränkning till några få takter. Man gick till och med ännu längre och föredrog den ensatsiga formen. Just de verksammaste violoncellkonserterna i det 19:de århundradet, från Rombergs koncertinos öfver Servais, Piatti, Volkmann, Schumann ända fram till Popper, Saint-Saëns, Rubinstein, d'Albert, äro ensatsiga eller korta och utan pauser. I stället för att ställa på prof slagkraften hos de till antalet inskränkta virtuoseffekterna på violoncell genom fördelningen på tre långa afslutade satser, spelte man den heldre i korta sträckor och vann derigenom fördelen af att verka ständigt nytt och öfverraskande. Intelligenta hufvuden påfunno dertill ännu ett andra kompositoriskt stegringsmedel: den tillfälliga förändringen af konsertstämman från af orkester ackompanjerade perioder till oackompanjerade. Aldrig påträffar man så ofta hela rader oackompanjerade soli med recitativfärg, som i violoncellkonserten. Hvad violinen saknar: närmandet till manstämmans mättade klangfärg, den bristen ersätter i talrika fall violoncellen. Der alla virtuosa medel klicka, vid höjdpunkter och ställen af ytterstа affekt, der börjar den att tala och recitera. Instinktivt blanda derför betydande violoncellkomponister sina konsertsatser med rent solistiska exklamationer, somliga mera, somliga mindre rikligt. I nyttjandet af denna effekt inom ett inskränkt satstal skall man finna den enda stilistiska skilnaden mellan violoncell- och violinkonserten. Spohrs »Sångscen», som utplånar denna, fann ock snart (genom Grützmacher) en öfverflyttning på violoncellen.

K. J. Bischoff (1823—1893) skrifver sedermera som original ett »konsertstycke i form af en sångscen» (op. 40) med många recitativ-vändningar, dock i ett lätt och behagligt manér. *G. E. Goltermann* (1824—1898) förkortar det första tuttit i sin pauslösa konsert op. 14 med uteslutande af det andra temat; likaså förfar *K. Davidoff* (1838—1889), *Rob. Volkmann* (1815—1883), och *Rob. Schumann* (1810-1856) låtande solisterna genast falla in. *Wilh. Fitzenhagen* (1848—1890), som synes ha tagit inflytande af Vieuxtemps, gör i sin »Conserto fantastique» (op. 4), som genom poetiskt tonspråk och delarnes tematiska samband väcker uppmärksamhet, rikligt bruk af instrumentaldeklamation. *Fr. Grützmachers* (1832—1893) konserter höra till de klassiska virtuosstyckena, äro kompositoriskt duktiga och allvarligt utarbetade men icke egentligen inspirerade: de representera den tyska tekniken, under det *Alfredo Piatti* (1822—1878) och *A. F. Servais* (1807—1877) och dennes lärjunge *Jules de Swert* (1843—1891) hålla sig till den eleganta franska. Isynnerhet böra framhållas A. F. Servais' konserter, lidelsefulla, eldiga stycken, sådana som Bériot skref för violinen, rika på oktaver och andra tekniska svårigheter. *Edouard Lalo* (1823—1892), *Henri Vieuxtemps* (1820—1881) och *Camille Saint-Saëns* (f. 1835) ha gifvit oss inspirerade ensatsiga konserter, hvilka kunna gälla såsom efterföljare till de för virtuosen Lamare (Jacques Huruel de Lamare, 1772—1823) af *D. F. E. Auber* (1782—1871) skrifva konserterna. Äfven *Anton Rubinsteins* (1829—1894) bidrag, op. 65 och 96, äro helt och hållet tänkta i instrumentets anda, fulla af monologer och tacksam melodik. *David Popper* (f. 1843) representerar den moderna virtuosa violoncellkonserten med ett par lyckade exemplar, likaså *Julius Klengel* (f. 1859) som isynnerhet uppmärksammar det allvarliga satsarbetet, *Hugo Becker* (f. 1864), *Emil Hartmann* (1836—1898), *Joh. Svendsen* (f. 1840), *A. Klughardt* (f. 1847) och andra. På senaste tid hafva *Anton Dvoràks* (1841—1904) H moll-konsert och *Eugen d'Alberts* (f. 1864) poesirika A dur-konsert (op.

20) eröfrat en framstående plats i violoncell-litteraturen *.

Om konfusionen i musiken.

Ett maningsrop af Felix Draeseke.

Af den nu sjuttiårige konservatorieläraren i Dresden, komponisten Felix Draeseke, finner man en uppsats med ofvannämnda titel i Neue Musikzeitung för första oktober, hvilkens innehåll omnämnes i »Die Signale» såsom mycket beaktansvärd, helst från en konstnär af Draesekes betydenhet, hvilken för öfrigt under sin Weimartid var en ifrig anhängare af Liszt och den tidens »nytyska» skola.

Vi anföra här inledningen till nämnda uppsats med ett motto af Börne: »Stort tror sig den göra, som öfverskrider gränserna för det naturliga». Draeseke yttrar sig deri som följer.

Med hänseende till de ganska bedröfliga omständigheter, i hvilka den nutida musiken befinner sig, är man väl berättigad att tala om konfusion. Ty oklarheten och förvirringen har stigit så högt, att äfven flere konstnärer ej mera finna sig till rätta i den. Fingo äldre tider skåda förbittrade strider, som utkämpades mellan mot hvarandra fientliga partier, så förfärar oss vår epok genom en skoningslös allas strid mot alla, utan att man förmår upptäcka den konstnärliga grunden till denna strid. Ty den rasar nu icke som fordom för en princip, — det måste väl då vara för sjelfbevarelsen, och kämparne skulle råka i förlägenhet om man frågade dem om deras mål.

Förstöringslusten har vuxit fram öfver helgade traditioner och skönhetsregler; likaså impieteten emot en stor förgångan tids storverk. I följd deraf försvinner ock fullkomligt minnet af det som förr beundrades såsom kriterium på det sköna och i så många mästerverk hänryckte oss. Utan fattningsförmåga stirrar man på oss om vi vilja göra unga åhörare uppmärksamma på en ädelt bildad melodi, en fint fogad harmoniväfnad, intressant sammansatt rytmik, glatt och afrundad form, skönt förmedlad eller öfverraskande återinföranden af tema.

Alla dessa skönhetskriterier förefalla dem som platser, hvilka de aldrig hört omtalas, blott om man talar om instrumentation, så öppna de öronen, emedan enligt deras mening detta nya inträdda färgelement vida öfverväger de tre gamla hufvudelementen i musiken, och de anse för likbetydande att instrumentera väl och komponera väl. Derför är melodiken nästan utsinad, harmoniken efter en öfverdrifven förfining genom allt större stegringar slutligen öfvergången till absolut omusik, under det, såsom beklagligen nu är fallet i Tyskland, rytmiken för litet omhuldas, ja synes rent af åsidosatt. Instrumentera nu mest alla unga konstnärer förträffligt, så öfverdrifva de dock ej sällan färggifningen och såra oss till och med ofta genom gäll och skriande tonbildning. De älska också på ett rent af oförlåtligt sätt ett hopande af medel som äro öfverdrifna till och med för en väl besatt orkester, och verka med sina talrika trumpeter, horn och nyuppfunna trä- och slaginstrument så till vida ganska ogynnsamt på det allmänna musiklifvet, att all denna öfverflödande rikedom förderfvar åhörarnes öron och förslöar dem för mildare orkesterklang. Då för närvarande det allena saliggörande sökes i programmusiken, förefaller hyllningen af instrumentationskonsten naturlig nog, i det den visar sig som ett nyttigt hjelpmedel, ja rent af oumbärligt, för framställning af de mest olikartade objekter.

Men vi betvifla starkt att denna programmusik är välgörande för den instrumentala konsten. Ty en så öfvertygande tydlighet, som de bildande konsterna eller poesien eger, hvilka förfoga öfver ett för alla begripligt språk, besitter icke tonkonsten, och dess bemödanden att genom musik ge en bild af någonting blifver städse hänvisande till den hörandes vilja och medverkan.

Söka vi tröst hos sångkonsten, så möta vi likaledes de mest nedslående företeelser. En enkel sång eller visa kan man knappast träffa på, fadd deklamation och i operan ofta ett rått utskriande af enskilda accenter ha trädt i dess ställe. Öfverhufvud synes i den nutida kompositionen det egentliga känslospråket, om ej alldeles utdödt åtminstone mycket tillbakahållet, hvilket tyckes tyda på en fruktan hos tonsättaren att bli beskyld för att vara alltför vek eller sentimental. Kall förståndsmässighet och likgiltighet motsvarar för öfrigt så mycket tidens hela anda och väsen, att man ej kan förvåna sig öfver denna brist.

Riktningar med uttalade grundsatser gifvas knappast, — frånsedt de starrkonservativa — i vår tid. Ja, man kan väl säga, att de flesta nu lefvande i tonkonsten numera icke ega förmåga att skilja mellan höger och venster.

* Ofvanstående uppsats är hemtad ur A. Scherings »Geschichte des Instrumentalkonzerts» med tillägg af komponisternas födelse- och dödsår inom klammer.
Red.

Dödsfall inom musik- och operavärlden 1905*.

Achard, Léon, berömd fransk tenorsångare, f. 16 febr. 1831, † under juli i Paris.

Been, Lars Magnus, musikdirektör, † i Allerum (Skåne) 85 år.

Bianchini, Charlotte, född *Lindahl*, f. d. operasångerska, f. i Stockholm 1833, † d. 23 nov. vid Nyqvarn.

Blau, Edvard, fransk librettist. † i början af året, 70 år. Ensam eller i kompaniskap författare till åtskilliga opera- och operett-texter.

Bulthaupt, Heinrich, professor, dramaturg, f. 1849 i Bremen, † derst. 20 aug.

Dahlström, Knut Leopold, musikdirektör, organist i Norrköping, f. 1871, † i Stockholm i aug.

Danbé, Jules, violinist, kapellmästare vid Opéra Comique i Paris, f. 16 nov. 1840 i Caen, † der i slutet af året.

Dannreuther, Edward, pianist, lärare, dirigent, musikskriftställare, f. 4 nov. 1844 i Strassburg, † 12 febr. i London.

Dente, Josef Gottlieb, violinist, hofkapellmästare, konservatorielärare, f. 23 jan. 1838 i Stockholm, † derst. 24 maj.

Däcker, Julius, f. d. operasångare i Köpenhamn, † derst. 2 jan., 73 år.

Eitner, Robert, förtjenstfull musikhistoriker, f. 22 okt. 1832 i Breslau, † i Templin i börj. af året.

Erdmannsdörffer, Max, professor, hofkapellmästare, komponist, f. 14 juni 1848 i Nürnberg, † i München i febr.

Galli-Marié, Celestine, berömd fransk operasångerska, f. i nov. 1840 i Paris, † i sept. på sin villa i Vence vid Nizza.

Holmes, Henri, violinvirtuos och komponist, f. 7 nov. 1839 i London, † i San Francisco vid årsskiftet.

Hrimaly, Jaromir, violoncellist, f. i Böhmen, † i Helsingfors 25 juni, 59 år.

Imbert Hugues,[3] hufvudredaktör för belgisk-franska musiktidskriften »La Guide musicale» i Paris, † derst. i början af året, f. 11 jan. 1842.

Jonas, Emile, operettkompositör, f. 5 mars 1827 i Paris, † under sommaren.

Kniese. Julius, dirigent och kormästare, fr. 1889 körledare och instruktör i Bayreuth, f. 21 dec. 1848 i Roda, † i Dresden i april.

Komzak, Karl, bekant fruktsam komponist hufvudsakligen af dansmusik, † vid påsktiden.

Kuhlau, Carl Oscar Fredrik, violinist, musikdirektör, komponist, f. 1 dec. 1849 i Uddevalla, † i juli månad i Göteborg. Elev vid Stockholms konservatorium 1868—73; studerade i Berlin 1875—76; var violinist i hofkapellet 1871—89, blef musikdirektör vid Vestg. regem. 1883. K. var länge bosatt och verksam musikdirigent i Göteborg.

* Denna i musikhistoriskt intresse årligen meddelade resumé af dödsfall under föregående år, vanligen förekommande i Sv. M. T. tidigare på året, har af bristande utrymme, särskildt med anledning af den stora musikfesten, först nu kommit att införas.

Köster, Louise, f. *Schlegel*, fordom firad operasångerska, f. 1823 i Lübeck, † i slutet af året.

Langer, Ferdinand, violoncellist, kapellmästare vid hofteatern i Mannheim, operakomponist, f. 21 jan. 1839, † i aug.

Lindgren, Karl, Adolf, filos. kand. grundlig musikteoretiker, ansedd kritiker, f. 14 mars 1846 i Trosa, † i Stockholm d. 8 febr.

Löfgren, Helène, f. d. operettsångerska, f. 8 okt. 1855, † 18 juli å London Hospital.

Löschhorn, Albert, pianist, musikpedagog, f. 27 juni 1819 i Berlin, † derst. under försommaren.

Macfarren, Walter Cecil, pianist och komponist, f. 28 aug. 1826, † i sept.

Malling, Jörgen, dansk komponist, lärare och organist, f. i Köpenhamn 1836, † under sommaren i Lyngby.

Manzotti, Luigi, koreograf, bekant för komp. af stora baletter. † 14 mars i Milano.

Moran-Olden, Fanny, berömd tysk operasångerska, f. 28 sep. 1855 i Oldenburg, † i början af året på en anstalt för sinnessjuka nära Berlin. Omgift med barytonisten Theodor Bertram.

Sander, Constantin, bekant musikförläggare, f. 1826 i Breslau, † d. 21 dec. i Leipzig.

Sjöberg Victor, litteratör, musikrecensent, f. 26 febr. 1836 i Göteborg, † i Stockholm 25 aug.

Soulacroix, Gabriel Valentin, fransk operasångare, f. 1855, † i aug. i sin födelsestad Fumel.

Spindler, Fritz, pianist och komponist, f. 24 nov. 1817 i Wurzbach, † 27 dec. i sin villa i Lossnitz.

Tamagno, Francesco, berömd operatenor, f. 1851 i Turin, † 31 okt. på sin villa i Varese.

Thomas Theodore, violinist, orkesterdirigent, f. 11 okt. 1835 i Essen (Hannover), † i slutet af januari i Chicago, efter att sedan 1845 varit bosatt i Amerika.

Thorselius, Fredrik, musikdirektör, komponist, f. 16 maj 1845 i Ransberg (Skaraborgs län), † 30 april i Linköping.

Strauss, Franz, valdthornist i Münchens kofkapell, f. 26 febr. 1822, † under sommaren. Hans son är den berömde komponisten Richard Strauss.

Zwintscher, Bruno, pianist, pianolärare, f. 15 maj 1838 i Ziegenhain, † i Leipzig vid årets början.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern.

Sept. 30 Bizet: *Carmen.*
Okt. 2 *Festföreställning* med anledning af kronprinsparets silfverbröllop. 1 A. Söderman: Uvertyr till »Jungfrun af Orleans»; 2 Weber: Aria ur »Oberon» (hr Ödmann); 3 A. Hallén: Duett ur »Valdemarsskatten» (fru Hellström, hr Oscár); 4 Berlioz: Menuets des follets; Dance des Sylphes; Marche hongroise, för orkester; 5 Iv. Hallström: »Tonernas helsning», sång (hr Ödmann); 6 R. Wagner: *Lohengrin*, 1:a akten.
» 3 Donizetti: *Regementets dotter:* Leoncavallo: *Pajazzo* (Tonio: hr N. Svanfeldt).
» 4 Tschaikowsky: *Eugen Onegin.*
» 5 R. Wagner: *Sigfrid.*
» 6 Puccini: *Bohème.*
» 7 R. Wagner: *Lohengrin.*
» 9 Halévy: *Judinnan.*
» 10 Donizetti: *Regementets dotter;* Mascagni; *På Sicilien.*
» 11 O. Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor* (Fru Ström: frk. Märta Petrini, gäst; fru Page, Anna Page: frkn Edström, Hesse; Spinker, Cajus: hrr Schweback, Grafström)
» 12 Verdi: *Den vilseförda.*
» 13 Adam: *Konung för en dag.*
» 14 R. Wagner: *Tannhäuser.*
» 15 Saint-Saëns: *Simson och Delila.*

Musikakademien

Okt. 9, 15 W. Stenhammar: Beethoven-aftnar
» 12 Konsert af violinisten Sven Kjellström och pianisten Alfred Roth.

Vetenskapsakademien

Okt. 3 Konsert af fröken Elsa Ruegger med beträde af pianisten Dario Saavedra.

Gustaf Vasa kyrkan

Okt. 7 Konsert af Typografiska Föreningen. Beträdande: operasångaren Åke Vallgren, dir. C. A. Gentzel.

———

Festföreställningen på kgl. operan till firande af kronprinsparets silfverbröllop var, som man kan föreställa sig, lysande. I den strålande af girlander prydda salongen hade å första radens balkong de kungliga sin plats, konungen, kronprinsparet, prins Gustaf Adolf och prinsessan Margareta, prins Carl och prinsessan Ingeborg jemte hennes syster prinsessan Tyra, samt för öfrigt hela kungafamiljen, så vidt vi kunde se. Kungssången spelades af hofkapellet vid de kungligas inträde. För programmet är ofvan redogjordt. En särskild hyllningsgärd åt kronprinsparet var Ivar Hallströms sång »Tonernas hälsning», med ord af C. D. af Wirsén, tillegnad kronprinsessan d. 20 september 1881. Publikens hyllning gällde synbarligen ej blott de uppträdande utan var äfven riktad åt silfverbröllopsparet, som ock syntes tacksamt mottaga densamma.

I »Pajazzo» har hr Svanfeldt haft en ny roll som Tonio, hvad det sagts, med framgång; vi hade ej den aftonen tillfälle att konstatera denna. En nyhet var för öfrigt fröken Petrinis uppträdande i »Muntra fruarna», der för första gången fröken Edström återgaf fru Page och herr Schweback Spinker, båda väl fyllande sina platser. Fröken Petrini, som första gången här utförde fru Ströms rol, åtagalade i denna samma förmåga af utmärkt koloratur i drillen och staccatot, som förr. Att hon nu på kort tid fått inlära den svenska texten torde ha inverkat något på jemnheten af den vokala framställningen. Den dramatiska karakteriserades af en uppsluppen liflighet, som man kanske är mera van vid på tyska scener än här. Fru Ström, som väl tänkes jemnårig med fru Page, som står på väg att gifta bort en fullvuxen dotter, bör, hur »munter» hon än är, icke med alltför stor liflighet ge något skäl för mannens svartsjuka. Vi motse med intresse fröken Petrinis uppträdande i ett följande parti.

Fröken Rueggers konsert var mycket fåtaligt besökt, men en rik skörd af bifall tillföll konstnärinnan, som med stor, fyllig ton förenar en mästerlig teknik, rent och uttrycksfullt spel. I allmänhet instämde ock kritiken i publikens erkännande. Att en kritiker betecknar henne som »icke oäfven» är ett väl knappt erkännande åt en artist, som länge af kompetenta konstdomare i tyska musiktidningar fått betyget »med berömlig».

Fröken Rueggers program upptog Saint-Saëns' sonat op. 32, De Swerts konsert D-moll, Boccherinis sonat A-dur och af mindre saker. Popper: Andacht, och Elfentanz, Saint-Saëens: Le Cygne, hvilka senare stycken särskildt elektriserade åhörarne. En andra annoserad konsert blef inställd, måhända derför att kritiken allmänt visade sig mycket och rättvist sträng mot den biträdande pianisten, hvilken var särdeles klen både som ackompanjatör och som solist med utförande af Beethovens Essdursonat op. 31 n:o 3.

Wilh. Stenhammar gaf naturligtvis sina Beethoven-aftnar med vanlig succès inför fulltalig publik. Första aftonen spelade denne vår främste pianist Sonaterna op. 14 n:o 1, E-dur, op. 53 C-dur och op. 111, C-moll samt »Sex Bagateller» op. 126. Andra aftonens program upptog Sonaterna op. 109, G-dur, 110 Ass-dur och 33 variationer öfver ett tema af Diabelli. op. 120. Om det inspirerade spelet stundom kan tyckas gifva för mycket af ritardando eller accelerando, är det dock på det hela taget mästerligt i fråga om klarhet och teknik.

Hrr Kjellström och Roth hade talrik publik på sin konsert. De i utlandet bosatta konstnärerna äro båda mycket

framstående; violinisten spelar med teknisk ofelbarhet rent och varmt, pianisten med artistisk teknik, mjuk och perlande ton. Deras program upptog af gemensamma nummer en ny Romans af vår framstående tonsättare Gustaf Hägg (första gången spelad och tillegnad hr Kjellström), ett intressant verk i nyare stil, mera modulatoriskt vexlande än melodiskt cantabelt, samt Dvoráks fängslande »Humoresk och Wieniawskis bekanta polonäs samt till slut en sonat op. 18 af Richard Strauss med rätt vackra partier jemte longörer och kompliceradt arbete i nutidsstil. Hr Roth spelade solo fint och elegant »La Campanella» af Paganini-Liszt, en Gigue af Bach en förtjusande liflig sonat af Scarlatti. Då vi ha mer än en Scarlatti och en Bach, skadade det ej att programmen angifvit förnamnens initialer, här D. Scarlatti och J. S Bach.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Spelårets symfonikonserter komma att ega rum: den första den 27 dennes, den andra den 24 november, den tredje och fjärde i midten af resp. februari och mars.

Programmet å första konserten upptar: Schumanns C-dur-symfoni, Händels Concerto grosso D-moll för stråkorkester samt Beethovens uvertyrer till »Coriolanus», »Egmont» och »Leonora» n:r 3; å den andra bli franska kompositörer — Berlioz, Saint-Saëns och Ducas — representerade; den tredje får som hufvudnummer en ny symfoni af Sibelius och i sin helhet nordiskt program; den fjärde konserten upptas af namnen Liszt(Dante-symfonien), Wagner, R. Strauss och Max Reger, hvarvid den unge svenske violinisten J. Ruthström, senast bekant från Berlins musikkretsar, kommer att medverka. Samtliga dessa konserter dirigeras af kapellmästare Armas Järnefelt. För den femte, påskdags konserten, under anförande af förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, är programmet ännu ej uppgjordt.

Fru Anna Hellström uppträdde å kgl. operan d. 10 okt. i »Den vilseförda», sista gången före sin afresa till Amerika.

Operasångaren John Forsell, som nu är fullt återställd från sin sjukdom, anlände d. 13 d:s hit från Göteborg.

Wilhelm Stenhammar, har i sommar gjort en konsert-turné i landsorten, börjande i Borås, hvarefter färden ställdes nedåt Skåne och slutade i Nyköping. Han begagnade dervid två medelstora konsertflyglar af Malmsjös fabrik, hvilken ställt dem till hans disposition. Efter att ha biträdt vid Konsertföreningens första konsert d. 16 okt. ger hr Stenhammar ännu en pianoafton i Göteborg och kommer att dirigera Brahms Requiem, som der i slutet af månaden gifves af Orkesterföreningen. Han reser sedan till Italien, der han torde komma att stanna ett år och slå sig i ro i en af honom förhyrd villa nära Florens. Han har på senare tiden komponerat en ny pianokonsert, som han möjligen kommer att låta höra i Italien. Det blir en stor saknad, särskildt för hufvudstaden, att så lång tid gå miste om att få njuta af hr Stenhammars öfverlägsna pianistiska talang.

Nya filharmoniska sällskapet har börjat repetitionerna till sin i början af december tilltänkta första abonnemangskonsert, som kommer att egnas uteslutande åt uppförande af Södermanskompositioner.

Professor Oscar Byström fyllde den 13 okt. 85 år. Den vördade gamle, hvars mångåriga nitiska verksamhet och forskningar beträffande kyrkomusik vunnit stort erkännande äfven i utlandet, blef på sin födelsedag på mångfaldigt sätt hyllad.

Kristina Nilsson, grefvinnan de Casa Miranda, har nu lemnat Gårdsby i Småland och afrest till sin villa i Mentone. Under sitt besök i Stockholm öfverlemnade hon till operakörens kassa, hvartill hon på sin tid genom en konsert lade grundplåten, en gåfva af 500 kronor.

Tre kammarmusikaftnar anordnas äfven under denna säsong af fröken Märtha Ohlson, hrr Axel Runnquist och Carl Lindhe i Vetenskapsakademiens hörsal torsdagarna den 25 oktober, 17 januari och 14 mars. Vid dessa komma följande verk att utföras: Beethoven; Sonat A-dur, cello och piano; Brahms: Sonat G-dur, violin och piano; Schubert: Trio, B-dur, piano, violin och cello; Bossi: Trio, violin, cello och piano; Mozart: Divertissemento, violin, alto och cello; Dvoràk: Kvartett, piano, violin, alto och cello; Brahms: Sonat, F-dur, cello och piano; Mozart: Sonat, violin och piano; Beethoven: Trio, piano, violin och cello.

Populärkonserterna i templarnes hörsal, Bryggaregatan 5, ta åter sin början torsdagen den 1 november. Då konserterna från allmänhetens sida rönte stor uppmärksamhet under förra säsongen, ämnar arrangören, konsertdirektion Axel Hansson, anordna liknande konserter äfven i Vetenskapsakademiens hörsal hvarje söndag kl. 8 e. m., med början den 14 dennes.

Vid första konserten medverka fruarna Hilma Munthe-Sandberg och Svea Winberg-Hansson, operasångaren Gustaf Sjöberg och direktör Patrik Vretblad.

Kvartettsångareförbundet hade den 11 d:s årssammankomst. Sedan nekrolog öfver de afgångna ledamöterna upplästs, valdes till ordförande hr. H. F. Telenius, vice ordförande L. Högdin, sekreterare Gust. Hultberg och till kassör Hugo Sundin. Sånganförare efter aflidne John Ullstedt tillsattes ej, utan valdes hr Emil Carelius som t. f. lärare. Sekreteraren och kassören dekorerades med förbundets hederstecken i guld.

Fru Valborg Svärdström-Werbeck har nyligen uppträdt som gäst på Operan i Bremen Hon utförde därvid Margarethas roll i Faust och vann en lysande framgång. Platstidningarnas recensioner innehålla de utomordentligaste loford åt vår unga landsmaninna.

Svensk sång i utlandet. Fru Ulfsax-Füchslin, som under sommaren vistats i Schweiz, medverkade den 27 augusti vid en konsert i Grossmünster kyrka Zürich. Sångerskan erhöll de vackraste loford af pressen. Så skrifver Neue Züriche Znit. bl. a.: Fru Alda Füchslin-Ulfsax från Stockholm föredrog med fyllig, väl skolad stämma och särdeles uttrycksfullt tre svenska sånger, af hvilka särskildt den andra (»Allt under himmelens fäste») utmärkte sig för vacker melodiföring.

Den unisona sången. Att den tanke som legat till grund för bildandet af Samfundet för unison sång varit riktig och vunnit genklang litet hvarstädes i vårt land är en glädjande företeelse, som på många sätt träder i dagen. Ett framstående bevis på det riktiga förutseendet hos den man — numera aflidne grossbandl'aren A. H. Ekström — som uttänkt och igångsatt företaget att lära vårt folk samla sig till sång, förtjänar att här meddelas. Samfundets sångbok »Sjung, svenska folk» har under loppet af ett halft år utgått i fyrtiotusen exemplar, och det är sannolikt att, ehuru en ny upplaga om tjugutusen exemplar är under omtryckning, leveransen af ingående beställningar måste fördröjas en eller annan vecka. Äfven det särskildt för armén och flottan afsedda mindre sånghäftet, som tryckts i 26,000 exemplar, är nära slutsåldt.

Samfundets styrelse har till kassadirektör efter grosshandlare Ekström utsett regementsintendenten, kapten J. Lagercrantz.

Svensk orgelkonsert i Paris. I bref till direktör G. Hägg hade orgelvirtuosen och tonsättaren Alex. Guilmant i Paris förklarat sig önska anslå en af sina orgelkonserter i Trocadéro åt svensk orgelmusik. Sedan tillgängligt material afsändts har Guilmant nu hitsändt programhäfte, upptagande samtliga i Trocadéro under sistlidna säsong gifna orgelkonserter, hvaraf framgår att en af dessa, gifven den 11 juni, ägnats

åt enbart svensk orgelmusik. De komponister som representerats voro G. Mankell, Emil Sjögren, Gustaf Hägg, C. W. Rehndahl, V. Patrik Vretblad och Otto E. Olsson.

Från våra grannland.

Helsingfors Sept. 21—Okt. 11. I Finska teaterns program finna vi under denna tid två pjeser med musik nämligen »Regina von Emmeritz» och »Tukkijoella». Öfriga teatrar ha haft dramatiska. Konsert gafs här d. 21 sept. af bassångaren Ettore Gandolfi med biträde af pianisten O. Merikanto. Han sjöng dervid gamla sånger af Pergolesi, Gastoldi och Astorga jemte nyare tyska af finska sådana. D. 27 och 30 konserterade fröken Irma Ackté, Aino Ackté-Renvalls syster, äfven med biträde af hr Merikanto som ackompangatör. Hennes program upptog aria ur »Simson och Delila» af Saint-Saëns, arior af Carissimi och Händel (ur »Herakles») samt finska sånger etc. D. 7 okt. gaf Filharmoniska sällskapet sin första folkkonsert i Brandkårshuset och samma dag gafs konsert af en ung sångerska, fröken Hanna Granfelt som skördade rikt bifall af publiken. Fru Maikki Järnefelt konserterade d. 11 okt. i Finska nationalteatern med biträde af sin man. Helsingfors' Musikinstitut annonserar om aboennemang för 6 musikaftnar under säsongen. Den andra af dessa, som nyligen gått af stapeln, hade följande program: 1 Boccherini: Stråkkvartett, A-dur op. 33 n:o 6; 2. Haydn: violoncellkonsert; 3 Beethoven: Pianotrio, D-dur op. 70 n:o 1.

Kristiania Sep. 23—Okt. 12. Nationalteatern firade den danske skalden osh författaren Holger Drachmanns 60-års födelsedag d. 9 oktober med att uppföra hans pjes »Gurre» (med musik af Halvorsen) föregången af en prolog till författarens ära. Symfonikonserter gåfvos å teatern d. 27 och 29 sept. med ungefär samma program: Beethoven: C moll-symfoni; Liszt: Ungersk Rhapsodie n:o 2, hvartill kom violinnummer af frk Elsa Soot-Wagner och sånger af barytonisten Louis de la Cruz Frølich, som på första konserten sjöng sånger af Duparc, Grieg, Tschaikowsky och Beethovens »Geistliche Lieder». Fröken Wagners nummer utgjordes af Vieuxtemps' D moll-konsert, Dvoràks »Souvenir de Moskou».

Konserterna ha under denna säsongs början varit ganska talrika. D. 24 sept. gaf pianisten fröken Nanne Storm en sådan, biträdd af sångerskan frk Agnes Hanson, och d. 29 gafs en »sångafton» af barytonisten Adolf Dahm-Petersen. Pianisten Karl Nissen gaf d. 3 okt. konsert, assisterad af sångerskan fröken Elisabeth Munthe-Kaas. Hans program upptog af pianonummer Chopins B moll-sonat, Schumanns »Etudes symphoniques» och stycken af Grieg och Brahms. D. 9 gaf han med samma biträde en folkkonsert. En visafton gafs d. 4 af Rasmus Rasmussen från Bergens nationalteater och samma dag gaf Elsa Wagner en afskedskonsert, biträdd af pianisten Backer-Lunde, sångerskan frk Agnes Hansen och harpisten fru Dagny Andersen. Den berömde pianisten Ernst Dohnányi gaf konserter här d. 8 och 11 okt. Fru Anna Norrie jemte dansösen Gertrud Corvini gåfvo soaréer här d. 10 och 12 aug. Musikföreningen kommer under denna säsong att få medverkan af följande solister: violinisten Arve Arvesen, pianisten och komponisten Halfdan Cleve, sångerskan m:lle Lola Rally, pianisten och komponisten Julius Röntgen (Amsterdam) och violinisten Joh. Wolff.

Köpenhamn Sept. 24—Okt. 12. Kgl. teatern har denna tid haft på musikpjes-repertoaren »Eventyr paa fodreisen», »Romeo och Julia», »Elverhöj» »Livjægerne paa Amager», »Carmen», »På Sicilien», »Faust» och »Bajadser», dessa med hr Herold som gäst, sista gången d. 7 okt. i sistnämnda opera, hvarefter han anträder sin utrikes resa för gästuppträdande utom hemlandet. I Köpenhamn lär han sedan ersättas af tyska tenorerna Bachmann och Franz Naval. Af nyheter för säsongen väntas Massenets »Werther», Wagners »Rheingold» samt en treakts-opera »Maskeraden» af Carl Nielsen och Wilh. Andersen. En nyhet för dagen är Drachmanns »Herr Oluf rider», med musik af Carl Nielsen, hvilken pjes uppfördes d. 9 okt., författarens 60 års-dag. Casino-teatern har fortfarande oafbrutet bjudit på »Den glada enkan» af Lehar, hvilken operett haft stor framgång och hvars melodier blifvit mycket populära i »kongens by.»

Af soaréer och konserter förekommo här i slutet af september ett par sång- och dansaftnar af fru Norrie och fröken Corvini samt en konsert af pianisten Hagen Holenberg. Den 4 oktober gafs en »sångafton» af norske barytonisten Dahm-Petersen och d. 6 konsert af dennes landsmaninna, sångerskan frk. Aagot Haglund. D. 12 konserterade pianisten frk. Antoinette v. Eggers med biträde af hr Ernst Schønberg.

Joh. Svendsen och kgl. kapellets tre symfonikonserter komma äfven under denna säsong att ega rum, under medverkan af den utmärkta sångerskan fru Erika Wedekind (fr. Dresden), sångaren Paul Schmedes, pianoheroen Eugen d'Albert och norske pianisten Fridtjof Backer-Gröndahl, som på första konserten, d. 27 okt., spelar Griegs pianokonsert. Programmet för denna upptager vidare Gades uvertyr »I högländerna», aria med orkester af Mozart samt Svendsens D dur-symfoni. På 2:a och 3:e konserterna skola bl. a. gifvas Serenade i fyra satser för orkester (op. 95) af Max Reger, Saint-Saëns' »Suite algerienne» och pianokonsert af d'Albert, spelad af komponisten. Dansk konsertforening kommer under säsongen att gifva tre konserter.

Från andra land.

Hamburg. Stadtteatern härstädes har förtjensten att göra nutiden bekant med äldre verk. Sålunda ingår i höstens spelplan uppförandet af Gretrys »De bägge girige», Spontinis »Vestalen» och Glucks »Iphigenia i Aulis».

Nya italienska operor. Mascagni arbetar på en antik-romersk opera, »Vertilio», hvars text är tagen ur en roman af Rocco de Zerbi. Umberto Giordano lägger sista handen vid en opera med ämne från den napoleonska tiden, kallad »Nilfesten». Libretten därtill har Sardou skrifvit, men titeln är ännu ej bestämd. Leoncavallo skrifver, utom »Figaros ungdom», hvars sista akt han är i färd med att afsluta, på en opera med titeln »Vinterrosen», Francesco Cilea, kompositören af »Adrienne Lecouvreur», har fullbordat en ny opera, »Ära», som i höst skall upp på Scala i Milano, och slutligen har Franchetti afslutat ett nytt arbete för scenen, »Marie Antoinette».

Adelina Patti-Cederström, som nu är 63 år gammal, har beslutit att med detta års utgång för alltid lämna scenen. Hennes inkomster ha varit furstliga. Under sin långa konstnärsbana har hon inhöstat inalles 14 millioner kr. Hennes årliga inkomst har under många år uppgått till öfver en half million kr.

»Hemligheten», opera af Smetana, i tre akter, går som en af de första nyheterna på Lortzingteatern i Berlin.

Samarbete mellan fransk kompositör och italiensk librettist. Luigi Illica, som författat texten till de flesta af Puccinis och Mascagnis operor, har nu skrifvit en ny operalibrett, till hvilken musik komponerats af den franska kompositören Louis Lombard. Titeln på verket hemlighålles ännu.

Ny operett af Messager. Den franska kompositören har skrifvit musik till Alfred de Mussets »Chandelier», som af Robert de Flers och Gastonde Caillovet bearbetas till librett. Den kommer att bli en af Opéra Comiques första nyheter till hösten.

»Kadettenstreiche» heter en ny operett af Viktor Holländer, med text af Bolten Bäckers. Den gafs nyligen för första gången på Eden-teatern i Aachen och gjorde kolossal lycka.

Obetydligt begagnad

Dubbelpedalharpa

från Erard i Paris säljes.

T. Berggren

Ångfärjestationen, Malmö.

(S. S. A. 0712).

Pianolektioner

gifvas af

Fru Sophie Ahnström,

elev af fru *Lotten von Feilitzen*, född *Lindblad.*

Mottagningstid: Hvardagar kl. 3—4 e. m. **Regeringsgatan 77, 3 tr.**

J. G. Malmsjö

PIANINON

FLYGLAR

Göteborg.

Kurs i plastik samt undervisning i sång

efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler**, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE,

Linnégatan 78, Stockholm.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Musiker!

En fin **repertoar för strängorkester**, bestående af omkr. 370 nummer (250 för stor orkester och 120 för liten) säljes billigt. Närmare upplyser undertecknad.

Änkefru Hulda Kuhlau

Linnégatan 64, Göteborg.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr öfv. gården.

Frans J. Huss.

Fröken Hedvig Svenson

återtager sina Pianolektioner i början af Oktober. Storgatan 46, 2 tr. Allm. tel. 204 40.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3:50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det värkligen är».

(Gotlands Allehanda)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **26:te** årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1906 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården****, i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

OBS. Porträtt med biografier i ***N:o 1: Oskar Bolander, A. M. Myrberg, Signe Rappe; — N:o 2: W. A. Mozart, Sigrid Vesterlind, Edouard Risler. — N:o 3: Anna Ulmgren, Marguerite Caponsacchi, Mischa Elman; — N:o 4: Magna Lykseth-Schjerven; — N.o 5: Fridolf Book; — N:o 6: Mally Högberg; — N:o 7: Heinr. Grünfeld, Johanne Stockmarr; — N:o 8: G. Verdi, hans musikerhem och hans sista hvilorum; — N:o 9: Otto Briesemeister; — N:o 10: Eric Åkerberg, Armas Järnefelt, Geraldine Farrar; — N:o 11: Conr. Nordquist, Andr. Hallén, Rich. Henneberg. Tor Aulin, Karl Valentin, Vilh. Stenhammar, Hugo Alfvén; — N:o 12: Rob. Schumann; — N.o 13: Maria Ekeblad.***

Svensk Musiktidning

inbindes i starka klotband med guldpressning för 1: 50 pr årg. om man hänvänder sig till A. F. Högbergs Bokbinderi, 22—24 David Bagaresgata.

INNEHÅLL:

Andreas Randel (med porträtt). — Märta Petrini (med porträtt). — Om konserten för violoncell. — Om konfusionen i musiken. Ett maningsrop af Felix Draeseke. — Dödsfall inom musik- och operavärlden 1905. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Annonser.

Gustafson & Påhlsons Boktryckeri, Stockholm 1906.